

ספר... ומספרים כי גם בני ביתו לא ראוהו אף פעם מעיין בספרי קבלה אף על פי שידוע שהיה מעיין בהם הרבה. כשצוה לארוז את חפציו לדרך היה אומר לארוז גם את ספר הזוהר כי בנו לומד זוהר וצריך לו...

הרה"ח ר' שמואל בורנשטיין (לוקעווער) ז"ל המחיש פעם מהיא חסידות אמיתית כפי ששאפו לה ב"גערער חדר", היה זה כאשר עמד בבית המדרש בגור (שלפני החורבן) ליד מרן ה"לב שמחה" זצ"ל, בעת קריאת ההלל בראש חודש, ועמד האדמו"ר זצ"ל על עמדו בלא שום תנועה ולא נשמעה הימנו שום הרמת קול, אלא שאחז באחת מציצות טליתו בידיו, והיה מניע אותה בתנועה קלה, ולרגע זזה טליתו מראשו ונתגלו פניו הקדושים, וראה שכל פניו רטובים מדמעות...

"אענך בסתר רעם"...

אך דרך זו אינה ניתנת לחיקוי, והמבקש לחקות דרכיהם של חסידי אמת, לא יעלה בידו אלא זיוף ושקר! כי כל חיקוי שאינו נובע מהלב הרי זה היפך האמת. מידת האמת דורשת שיכיר כל אחד את מקומו, ולא ילך בגדולות ובנפלאות ממנו, אך כדאי לדעת את המטרה הנשגבה מי היא ומה היא על אף שיש להכיר כי עדיין רחוקה היא הימנו, אפשר והדבר יסייעו להבין וללמוד בעתיד כיצד להתייחס לכמה מן התופעות בבית מדרשנו.

וזאת יש לנו לדעת כי החל מזמנו של בעל ה"אמרי אמת" זצ"ל, אשר התחיל לקרב את הבחורים בגור, חל שינוי גדול בענין זה. כיון שראה לצורך הדור לטפח החיצוניות, במטרה שהחיצוניות תעורר את הפנימיות, כי האדם נפעל כפי פעולותיו (חינוך מ"ה ט"ז). כנראה שירידת הדורות גרמה, שלא היו שכיחים אנשי מעלה היכולים לקיים בקרבם התעוררות של יראת שמים מתמדת ובלי השתתפות החיצוניות. ובפרט שהיתה כוונתו הקדושה לקרב הבחורים בימי נעוריהם, כשעדיין לא הגיעו לדרגה הגבוהה ההולמת עובדי ה' ותיקים. וביקש שחומת החסידות תגן עליהם בנעוריהם, מפני קלקלת הרחוב.

גידול הפיאות הארוכות גם הוא חידוש שהתחדש בדור האחרון של פולין. לפני שקמו בגור חבורות בחורי החסידים, היו רובם משיירים פיאות קטנות והניחוס מאחורי אזניהם, ודבר זה היה ניכר עד לשנים האחרונות שיכלו לזהות בין השנתונים האחרונים של זקני פולין, לקודמיהם. ואפשר שמנהג זה של פיאות קצרות הונהג בעקבות גזירת המלכות בזמן שהיתה פולין תחת ממשלת רוסיה, בימים שלפני

מלחמת העולם הראשונה, אך כך היה המנהג. ובזמן שנראו הבחורים בפיאותיהם הארוכות והעבותות, היה זה לדבר חידוש. ולא עוד אלא שהיה נראה כאילו הולם את חסידות גור, אשר החשיבה בעיקר את עבודת הפנימיות.

ולא זו בלבד, אלא שהיו הבחורים נוהגים להוציא פיאותיהם בבית החסידים בזמני התפילה ולימוד. וזכורני מאחי אשר היה אחד מבני החבורה, שכאשר היה רוצה לשתות מים – ואפילו בבית – היה מוציא את הפיאות וחוגר אבנטו, ואח"כ מברך... גם בתלבושתם הסתמנה מגמה זו ש"תעורר החיצוניות את הפנימיות", ואם הלבוש הרגיל והמכובד היה עשוי מאריג צמר, בהיות ולא היו אז אריגים סינטטיים, היו הבחורים פורשים מן הצמר כדרך חסידים הראשונים, ולובשים חאלעטלעך העשויים מאריג פשוט ("ציג"). והבחורים החריפים היו חובשים כובעי משי, כמו בני הרבי וזקני החסידים (אולי מפני שבכובעים הפשוטים היה חשש של שעטנז).

כאמור, היו הרבה מהחסידים המבוגרים אשר לא ראו בעין יפה את החידושים שהנהיגו הבחורים, וחשבו שעשו זאת על דעת עצמם, ושלא על דעת האדמו"ר ה"אמרי אמת". אחד מהחסידים אף כתב מכתב לאדמו"ר זצ"ל, ובו מתלונן הוא על מנהגי הבחורים. ובין דבריו כתב: "יש להם פיאות כקורות בית הבד", הרי לנו שכל ענין הפיאות הארוכות והרחבות היה חדש להם.

אך גם בענין זה התברר ש"אין אדם עומד על דעת רבו" בבחינת "לא מחשבותי מחשבותיכם".

ושמעתי מפיו של הגה"ח ר' נתן לוברט ז"ל, שבעודו בחור בא באניה לא"י ביחד עם מרן האדמו"ר ה"אמרי אמת" זצ"ל. ובעודו בפולין שמע הוא מאביו שדעתו כי המנהגים החדשים של הבחורים, אין מקורם בחסידות גור, ואין ספק בעיניו שדעתו של הרבי אינה נוחה מכך. ואביו של ר' נתן ז"ל היה תלמיד חכם ובר דעת, נין ונכד ל"חידושי הרי"מ" זצ"ל, מושרש היטב בחסידות גור, והיה בטוח בלבו שיודע דעת רבו. וכאשר שהה ר' נתן ז"ל באניה במחיצת קדשו של כ"ק מרן האדמו"ר זצ"ל, שמע מפה קדשו: "אז מען מאכט א ברכה, מען זאגט א דבר שבקדושה דארפט מען אפויער מאכען די פיאות" (כשמברכים ברכה, אומרים דבר שבקדושה, צריך להוציא קודם את הפיאות).

גם זאת ראוי להודיע, כי הבחורים החסידיים לא היו נמנעים מתנועות בתפילה ומהרמת קולם, בשפכם שיח לפני קונם.